

Baronnenlijn

Wandel rond, langs en over vm. spoorbaan en Veluwe beken

Apeldoorn-Vaassen: langs 't Loo en over de Veluwe beken

We lopen langs de oostelijke Velwezoom, die hier overgaat in het dal van de IJssel. De grondwaterspiegel in de stuwwal ligt een stuk hoger dan in het IJssedal en daar is door de mens dankbaar gebruik van gemaakt. In de flanken van de stuwwal zijn tientallen 'sprengkoppen' uitgegraven om het schone grondwater aan te boren en via kunstmatige beken ('sprengen') naar het dal te leiden. Het stromende water diende vooral om watermolens aan te drijven, maar ook om de siervijvers van paleis 't Loo en andere buitenplaatsen van water te voorzien. Ook zijn sprengen speciaal gegraven om het Apeldoorns Kanaal van water te voorzien.

De meeste watermolens zijn verdwenen, maar de sprengen zijn er nog en een aantal molens is gerestaureerd en maalvaardig. Op onze route kruisen we acht sprengen.

In de bossen bij Apeldoorn, in paleis 't Loo, woonde koning Willem III, die droomde van een eigen spoorlijn. Op zijn kosten liet hij een 3,5 km lang privé-spoor aanleggen vanaf het hoofdspoor naar zijn paleis. Dit 'Koningslijntje' kwam in 1879 gereed en eindigde voor het paleishek.

Een jaar later werd Willem aandeelhouder van de 'Koninglijke Nederlandsche Lokaalspoorweg-Maatschappij Koning Willem III' (KNLS), die een spoorweg wilde aanleggen van Apeldoorn naar Zwolle. Omdat bijna alle aandeelhouders grootgrondbezitters waren werd de lijn als snel de Baronnenlijn genoemd. Van Apeldoorn tot 't Loo kon gebruik worden gemaakt van het Koningslijntje, vlak voor het paleis takte de hoofdlijn af naar Zwolle. Dit werk kwam gereed in 1887.

Koningin Wilhelmina, de dochter van Willem III, was in 1948 de laatste die op het perronnetje bij het paleishek op de koninklijke trein stapte. In 1954 is het lijntje opgebroken. De lijn naar Zwolle heeft tot 1950 reizigersvervoer gekend en tot 1972 goederenvervoer. De spoorlijn is nog goed te volgen, want zij is vrijwel geheel getransformeerd tot fietspad.

Routebeschrijving

Route en kijkpunten

Start: station Apeldoorn centrumzijde (KP1). Vanuit station links langs fietsenstalling, onder gebouw met pilaren door, rechtdoor op Nieuwendijk met rechts een modern woonblok en links het spoor. Aan het eind voor een kantoorcomplex (tijdelijk afgesloten met hekken ivm restauratie) rechts doorsteken naar hoofdweg (Prins Willem Alexanderlaan). Hier links over trottoir.

Links het vm. kantoorpark, ontwerp van Herman Hertzberger, aangewezen als rijksmonument, maar nog steeds een bouwval.

Bij verkeerslichten brede weg rechtdoor oversteken en dan voorbij het gebouw met de blauwe en witte steentjes links (Waterloseweg). Deze buigt naar rechts, daar vlak na bruggetje links grindpaadje langs de Grift (onze eerste spreng). Neem na tweede bruggetje pad naar rechts langs de Grift en links het spoor. Na een groenstrook buigt het pad flauw naar rechts, terug naar de Waterloseweg. Dit pad is het talud van de oostelijke aansluitboog van de Baronnenlijn. Terug op de Waterloseweg linksaf, grindpad langs weg en fietspad, tot de overweg, hier rechts trottoir tot kruispunt. In de hoek rechts zien we een spoorwegmonument (KP2).

Bij kruispunt rechtdoor oversteken en schuin rechts hekje door en voetpad volgen door groenstrook. Na tweede hekje groenstrook blijven volgen tot Asselsestraat met rechts op de hoek vm. baanwachterswoning 1A (KP3). Groenstrook blijven volgen, Prinses Beatrixlaan gaat over in Koning Lodewijklaan. Na kruising Soerenseweg passeren we in de groenstrook wachtpost 1 (KP3). Hier langs en groenstrook volgen tot einde Koning Lodewijklaan, die hier vroeger doorliep tot het stervormige knooppunt. Hier rechts langs de 'Man met de twee hoeden' en de Loolaan oversteken, dan links nog een keer oversteken richting de Naald, die aan de kop van de Paleislaan staat (KP4).

Hierna rechts, fietspad langs de Zwolseweg, links het paleispark. Fietspad is het oude spoortracé. Eerste weg links (Loseweg). Aan de overzijde de Marechausseekazerne, waar vroeger station 't Loo stond. Iets verder schuin links via laan het paleispark inlopen tot het paleishek. Hier eindigde tot 1954 de Koningslijn (KP5).

Hier rechts langs paleishek (Koningslaan) park weer uitlopen tot Loseweg, daar links en eerste rechts, Koningstraat, de hoofdstraat van het dorp 't Loo. Na 600 mtr kruising Zwolseweg met verkeerslichten. Rechtdoor, na 150 mtr stuiten we op groenstrook met fietspad, hier links. We zijn weer op de Baronnenlijn. Na 400 mtr passeren we de brug over de Koningsbeek. Hierna kruising Hoge Kampweg, hier links. Na 100 mtr rechts De Nieuwekamp. Deze uitlopen tot Fluitersweg, hier rechts weer verder over fietspad/baantracé. Na 200 mtr rechts Plasweideweg, eerste links onverharde weg: Wenumseweg, na 500 mtr links Wenumsedwarsweg, ook onverhard, deze komt weer uit op de spoorlijn, hier rechts. Na 300 mtr kruising Papegaaibeek (buis onder spoordijk) en 200 mtr verder de Papegaaieweg.

Hier even links en dan meteen rechts karrenspoor, komt uit op de Oude Zwolseweg, hier rechts aanhouden, na 200 mtr staan we op een bruggetje met rechts de Wenumse molen en links de molenvijver (KP6).

Direct na het bruggetje rechts voetpad langs water (Wenumse Beek) tot aan de spoordijk, trappetje op en links. Na 1800 mtr passeren we de Egelbeek (buis onder de spoordijk), 600 mtr verder kruisen we de rondweg rond Vaassen (Laan van Fasna). Rechtdoor volgen we het nog duidelijk herkenbare spoorwegtalud tussen twee bomenrijen, met rechts de rondweg en links de recent gebouwde Vulcanusbuurt (KP7), vm. ijzergieterij die voor de NS werkte.

Vorbij dit wijkje kruisen we de Dorpse Beek (groene brugleuning), verder ca. 400 mtr rechtdoor over fietspad tot een bushalte met links een groene weide. Hier lag het emplacement van station Vaassen. We zien het stationsgebouwtje liggen als we iets voorbij de bushalte links het fietspad inslaan. Het witgepleisterde gebouw staat rechts achter de monumentale beuken die ooit een klein stationsplein markeerden (KP8).

Fietspad komt met een knik uit op de Stationsstraat, deze oversteken en Jan Mulderstraat in. Deze komt uit bij een stenen korenmolen (Daams Molen, 1870/1989). Straat loopt aan overkant verder en komt uit op de Dorpsstraat, hier voor de Dorpskerk met 16e-eeuwse toren rechts en dan links langs de kerk (Marktplein). Daarna rechts, Torenstraat, en na 200 mtr komen we uit op de Julianalaan. Hier schuin aan de overkant bruggetje over de Nieuwe Beek.

Voor de entree tot kasteel Cannenburgh links pad langs de beek nemen tot 2e bruggetje (100 mtr). Vrije toegang tot tuinen en uitspanning (KP9).

Van kasteelterrein terug naar eerst genoemde bruggetje en het smalle Kersendijkje inlopen met links het kasteel en rechts weide met duiventil.

Dijkje kruist de Hartense Molenbeek, met links de molenvijver en rechts het molenhuis (KP10).

Doorlopen tot de weg, daar rechts pad naast de weg tussen de bomen, we komen uit op de Dorpsstraat. Hier rechts, Hartense Molenbeek nogmaals kruisen, doorlopen tot bushalte (Centrum). Einde wandeling

Praktische informatie

Zie P en OV. Opzet route is heen wandelen tot Vaassen en terug met directe bus naar Apeldoorn NS

Deze wandeling staat in de wandelgids Wandelen rond oude spoorlijnen , uitgegeven door Uitgeverij Gegarandeerd Onregelmatig. Auteur Kees Volkers is historisch geograaf met een voorliefde voor oude spoorlijnen. De gids is te bestellen op www.gegarandeerdonregelmatig.nl .
--

